

Toplumsal Sorun:

İnsanlığın veya bir toplumun huzurunu, sağlığını veya bütünlüğünü tehdit eden, bireylerin yaşam kalitesini düşüren ve sosyal adaleti zedeleyen problemler **toplumsal sorun** olarak adlandırılır.

- Toplumsal sorunlar, tarih boyunca insanlığın karşılaştığı en büyük zorluklar olmuştur. Günümüzde **hızlı nüfus artışı, kentleşme, teknolojik gelişmeler ve savaşlar** gibi birçok etken toplumsal sorunların çeşitlenmesine neden olmuştur.

Toplumsal Sorunlar

- Afetler (deprem, sel, yangın, kuraklık vb.)
- Çevre kirliliği (hava kirliliği, su kirliliği, toprak kirliliği)
- Göç (iç ve dış göçler, mülteci göçleri)
- Salgın hastalıklar (Kuş gribi, Covid-19)
- İsraf (gıda, su, enerji vb.)

Toplumsal Sorunların Nedenleri

- Afetler → Doğal olaylar, yanlış şehirleşme, tedbirsizlik
- Çevre kirliliği → Sanayileşme, bilinçsizlik, atık yönetiminin yetersizliği
- Göç → Ekonomik sıkıntılar, iç savaşlar, güvenlik sorunları, eğitim ve iş imkânları
- Salgın hastalıklar → Hijyen eksikliği, sağlık hizmetlerinin yetersizliği, küresel hareketlilik
- İsraf → Tüketim alışkanlıkları, bilinçsizlik, planlama eksikliği

AFETLER**Asrın felaketi**

Türkiye, 6 Şubat 2023'te 'asrın felaketi' olarak nitelendirilen ve Kahramanmaraş merkezli 11 ili etkileyen depremlerin acısıyla sarsıldı.

- Depremler Kahramanmaraş, Hatay, Osmaniye, Adıyaman, Diyarbakır, Şanlıurfa, Gaziantep, Kilis, Adana, Malatya ve Elâzığ'da büyük yıkımlara neden oldu.
- Depremden **14 milyon vatandaş doğrudan etkilendi**. Türkiye'nin uluslararası yardımı da içeren 4. seviye alarm vermesiyle birlikte 93 ülkeden arama kurtarma ekipleri bölgedeki çalışmalara katıldı.

Kuzey Afrika ülkeleri peş peşe gelen yangınlar, deprem ve sel ile sarsıldı.

- Yüksek hava sıcaklıkları, Tunus ve Cezayir'de **orman yangınlarına** yol açtı. Binlerce hektar ormanlık alan kül oldu ve yangınlarda onlarca kişi hayatını kaybetti.
- Fas, son yüzyılın en büyük **depremiyle** sarsıldı; depremden etkilenen bölgelerde 6,6 milyon kişinin yaşadığı bildirildi.
- Libya'da ise **kasırgalar**, insanların hayatını kâbusa çevirdi.

Avrupa "su güvenliği krizi ve su kıtlığı riski"yle karşı karşıya

- Avrupa Çevre Ajansı, Avrupa'nın su kıtlığı riskiyle karşı karşıya olduğunu belirterek kıtanın su direncini artırmak için acil eylem gerektiğini bildirdi. Ajans tarafından yayımlanan rapora göre Avrupa; **kirlilik, su kaynaklarından suyun aşırı çekilmesi ve iklim değişikliği** nedeniyle gelecekte sürekli yeterli ve iyi kalitede suya sahip olamayabilir.

ÇEVRE KİRLİLİĞİ**Doğaya bırakılan plastik çöpler, deniz canlılarının ölümüne neden oluyor.**

- Doğaya atılan plastik çöpler; yağmur, rüzgâr ve akarsular yoluyla denize ulaşıyor. Bu atıklar, oluşturdukları görüntü kirliliğinin yanı sıra deniz yaşamını da tehdit ediyor.
- Plastik atıkların bulunduğu ortamlarda yaşayan balıklar yer değiştirmek zorunda kalıyor, bu da balık miktarını olumsuz etkiliyor. Denize ulaşan çöpler, sadece deniz canlıları için değil, insanlar için de tehlike oluşturuyor...

Çevre kirliliği nedeniyle dünyada 13 milyon tür, yok olma tehlikesiyle karşı karşıya.

- Çevre kirliliği nedeniyle dünyadaki 13 milyon türün varlığı tehlike altında. Gezegenimizdeki 1 milyon tür yok oluyor. Yaşamımız için gerekli olan biyolojik çeşitlilik ve türler tehlike altında. Su ve kara ekosistemlerinin onarılması, yenilenmesi ve korunması gerekiyor.
- Hava kirliliği, her yıl yaklaşık 7 milyon kişinin hayatını kaybetmesine neden oluyor.**

GÖÇ

- Dünya nüfusunun yüzde 3,6'sı göçmen.
- Dünya genelinde **iş, aile ve eğitimin** yanı sıra **çatışma, zulüm, doğa kaynaklı afet** gibi çeşitli sebeplerle doğdukları ülkeden başka bir ülkeye göç edenlerin sayısı 50 yılda 3 kattan fazla arttı.

Türkiye'de geçen yıl (2024) yaklaşık 3,5 milyon kişi iller arasında göç etti

- Türkiye'de geçen yıl, iller arasında 3 milyon 450 bin 953 kişinin göç ettiği belirlendi. İstanbul, hem en fazla göç alan hem de en fazla göç veren il oldu.
- Diğer göç etme nedenleri incelendiğinde ise **daha iyi yaşam koşulları, eğitim, doğa kaynaklı afet, acil durumlar ve işe başlama veya iş bulma** gibi sebepler öne çıktı..."

SALGIN HASTALIKLAR

KARA VEBA: Türkistan'da ortaya çıktı. İpek Yolu vasıtasıyla Kırım üzerinden Avrupa'ya ulaştı. 1347-1351 yılları arasında **dünya genelinde hayatını kaybeden insan sayısı 75 milyon.**

İSPANYOL GRİBİ: 1918-1919 yılları arasında hayatını kaybeden insan sayısı **25-50 milyon** civarında.

ASYA GRİBİ: 1957 yılında dünya geneli hayatını kaybeden insan sayısı 1,1 milyon.

Türkiye'nin Kovid-19 salgınıyla mücadelesinin 2 yılı.

- Çin'de ortaya çıkan Kovid-19 virüsünün küresel salgına dönüşmesinin ardından Türkiye'de ilk vaka, 11 Mart 2020'de görüldü.
- Salgınla geçen 2 yılda dünyada birçok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de virüsün yayılmasını önleyebilmek için **ilaçlama yapılması, uçuşların durdurulması, sokağa çıkma kısıtlaması, uzaktan eğitime geçilmesi, kafe, restoran gibi yerlerin geçici süreyle kapatılması, kamuya açık etkinliklerin iptal edilmesi** gibi çeşitli önlemler alındı.

İSRAF

GIDA İSRAFI

16 Ekim Dünya Gıda Günü: İsraf ve açlık arasında

- Her yıl milyarlarca ton gıda israf edilirken milyonlarca insan da açlıkla mücadele ediyor.
- Birleşmiş Milletler 2024 Gıda İsrafı Raporu'na göre yılda 1 trilyon dolarlık gıda çöpe gidiyor ve bu büyük israf dünya genelinde açlıktan etkilenen 783 milyon insanı daha da zora sokuyor.

- Gıda israfı, sadece açlığı artırmakla kalmıyor; aynı zamanda çevresel yıkıma da neden oluyor. Küresel sera gazı emisyonlarının yüzde 8-10'u israf edilen gıdalardan kaynaklanıyor. Üstelik dünya tarım arazilerinin yaklaşık yüzde 30'u bu israfı besleyen yiyeceklerin üretimi için kullanılıyor.

Türkiye'de her yıl milyonlarca ton gıda israf ediliyor

- Türkiye'de her yıl milyonlarca ton gıda israf ediliyor. Üretilen gıdaların yaklaşık yüzde 35'i sofralara ulaşmadan kayboluyor veya çöpe gidiyor. Ülkede her gün yaklaşık 12 milyon ekmek çöpe atılıyor, bu da yılda 4 milyar 380 milyon ekmeğe denk gelmiştir.

Toplumsal Sorunlara Çözüm Önerileri

Afetler: Afet bilinci eğitimi, sağlam yapılaşma, erken uyarı sistemleri geliştirme.

Çevre Kirliliği: Geri dönüşümün yaygınlaştırılması, çevre bilinci eğitimleri, yeşil alanların artırılması.

Göç: Göç edenlere eğitim ve iş imkânı sağlama, göçün nedenlerini azaltacak ekonomik ve sosyal politikalar geliştirme.

Salgın Hastalıklar: Sağlık hizmetlerini güçlendirme, hijyen kurallarına uyma, aşılama çalışmaları.

İsraf: Tasarruf bilinci eğitimi, israfı azaltmaya yönelik kampanyalar, kaynakların planlı ve bilinçli kullanımı.